

JAARVERSLAG 2020

Stichting Geloven in Samenleven

Geloven in Samenleven

Verbinden van verschillen en opkomen voor elkaar

Stichting Geloven in Samenleven
www.geloveninsamenleven.nl
secretaris@geloveninsamenleven.nl
Heiloostraat 129, 2547 KB Den Haag
NL40 TRIO 0379 6568 33
Kamer van Koophandel 74859951
RSIN 8600.52.990

Vastgesteld door het bestuur op: 27 januari 2021 (inhoud) en 22 februari 2021 (financiën)

Voorwoord

De stichting Geloven in Samenleven (GIS) is officieel opgericht op 16 mei 2019.

De stichting hanteert de volgende statutaire doelstellingen:

1. De stichting stelt zich ten doel de lokale en regionale praktische samenwerking tussen mensen van diverse religieuze en levensbeschouwelijke tradities te ondersteunen en te verbreden, vanuit de visie 'verbinden van verschillen en opkomen voor elkaar'.
2. De stichting tracht haar doel te bereiken door het
  - creëren van een netwerk en platform van en voor de bestaande initiatieven;
  - ontwikkelen en uitvoeren van projecten rond urgente maatschappelijke vragen ter bevordering van sociale cohesie;
  - bemiddelen tussen de lokale en regionale initiatieven enerzijds en deskundige trainers, coaches en/of facilitators anderzijds.

De *core business* van de stichting bestaat uit het ondersteunen van de **lokale samenwerking** tussen moskeeën, kerken, synagogen en andere gebedshuizen die gericht is op **uitdagingen of problemen** die zich ter plekke afspelen. Daartoe werkt GIS aan een **landelijk dekkend netwerk** van regionale contactpersonen en lokale samenwerkingsverbanden.

In 2020 lag het accent op de verkenning van de reëel bestaande lokale samenwerking, de training Bruggenbouwen (Gouda), de handreiking Bruggenbouwen en een (virtuele) bijeenkomst van en voor geïnteresseerden in Noord-Holland. Hierbij past ook de kanttekening dat het werk in 2020 sterk beïnvloed is door de Covid-19 pandemie. Deze zal ook in 2021 doorwerken.

Het bestuur heeft zijn plannen verwoord in een meerjarenbeleidsplan: 'Het goede bij elkaar versterken'. Ook heeft het bestuur zijn ideeën over de organisatie uiteengezet in een organisatiehandboek. Beide documenten zijn op 10 oktober 2019 vastgesteld. Het jaar 2020 stond – ondanks de pandemie – in het teken van de verdere uitwerking in de vorm van nieuwe projecten. Daarnaast bood de begroting 2020 voldoende ruimte om per 1 maart 2020 een coördinator aan te trekken. De secretaris van het bestuur – David Renkema – werd benoemd tot coördinator. Jan Post Hospers – adviseur van het bestuur – werd zijn opvolger in het bestuur.

Het jaarverslag biedt de lezer of lezeres een goed beeld van wat de stichting in 2020 heeft gedaan. een aantal opzichten is het anders gegaan, dan het bestuur begin 2020 had verwacht. Desalniettemin is de stichting Geloven in Samenleven op de goede weg.

Rasit Bal

Voorzitter van het bestuur

1. Projecten

1.1. Opbouw van een lerend netwerk

Het in 2019 opgestelde en ingediende projectplan heeft betrekking op de jaren 2020 en 2021.

Doelen voor 2020 en 2021

- De stichting Geloven in Samenleven wil de lokale samenwerking tussen moskeeën, kerken, synagogen en andere gebedshuizen stimuleren en faciliteren.
- De stichting Geloven in Samenleven wil daartoe in 2020 en 2021 de basis leggen voor een landelijk netwerk van lokale en regionale samenwerkingsverbanden van met name moskeeën en kerken, gericht op het uitwisselen van ervaringen, het leren van die ervaringen en het verbeteren van de lokale samenwerking.
- De stichting Geloven in Samenleven wil daartoe 4 regionale teams van contactpersonen instellen die per regio vraaggerichte adviezen kunnen geven en die inzicht hebben in de vigerende samenwerkingsverbanden in hun regio.

Resultaten eind 2021

- Landelijk netwerk van lokale samenwerkingsverbanden, inclusief 4 regionale teams van contactpersonen
- Kwalitatief overzicht van de samenwerking in de 200 plaatsen
- Actuele website en 5 periodieke nieuwsbrieven (inclusief 1 in 2019, buiten de begroting)
- 5 regionale netwerkbijeenkomsten (1 in 2019 (buiten begroting), 2 in 2020 en 2 in 2021)

Financiers in 2020

- Protestantse Kerk in Nederland (Kerk in Actie & Kerk en Wereld)
- Konferentie Nederlandse Religieuzen (Projecten in Nederland)
- UMMON (koepel van Marokkaanse Moskeeën)
- ISN Diyanet (koepel van Turkse moskeeën)
- Ministerie van Justitie & Veiligheid

Uitvoering in 2020

De Covid-19 pandemie noodzaakte tot aanpassingen op het niveau van de activiteiten. De belangrijkste veranderingen hebben betrekking op de geplande regionale werkdagen en de opbouw van teams van regionale contactpersonen.

- Uiteindelijk is er maar één regionale werkdag georganiseerd (10 december 2020); het plan voor de tweede dag is wel ontwikkeld, maar is twee keer van wege de beperkende maatregelen afgezegd. Voor 10 december heeft GIS zijn toevlucht genomen tot een zoom-onthoening. De eerste ervaringen met deze werkvorm waren verrassend positief. Zie <https://geloveninsamenleven.nl/2020/12/14/geloven-in-samenleven-in-noord-holland/>.
- De contacten met het bestaande regionale netwerk in Noord- en Oost Nederland zijn onderhouden via de telefoon en de mail. Het uitvoerend werk van de contactpersonen lag zo goed als stil. Ook zijn geen acties ondernomen om twee nieuwe regionale teams op te zetten.

Tegelijkertijd is sterker ingezet op de ontwikkeling van de website, een klus die voornamelijk van achter het bureau kon worden uitgevoerd. Eric van den Berg (ISI Media), enkele GIS bestuursleden, de webmasters van de oude website, Marianne Mak (OJCM), Jan Schaake (Enschede) en Jan Bosman (Leeuwarden) hebben dit proces heel goed ondersteund. Het resultaat mag er ook zijn: <https://geloveninsamenleven.nl/>.

Parallel daaraan is veel aandacht besteed aan de verkenning van de bestaande lokale samenwerking tussen met name moskeeën en kerken. De coördinator heeft hierbij de enthousiaste medewerking gekregen van het Contactorgaan Moslims en Overheid, de Protestantse Kerk in Nederland, de Rooms-Katholieke Kerk Nederland en de Raad van Kerken. De samenvatting van de eerste bevindingen is gepresenteerd op 10 december 2020 en vervolgens gepubliceerd op de website

(<https://geloveninsamenleven.nl/wp-content/uploads/2020/12/201211-lokale-samenwerking-samenvatting.pdf>).

1.2. Bruggenbouwen

Het oorspronkelijke project is al in 2017 van start gegaan, mede op basis van de ervaringen die in Enschede waren opgedaan met de training en de opbouw van een team Bruggenbouwen. Het *Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid* toonde zich toen bereid om een project te financieren. Daar het *Overlegorgaan Joden, Christenen en Moslims* (OJCM) geen rechtspersoon is, trad de stichting *Protestants Maatschappelijk Activeringswerk Overijssel* ProMO) op als penvoerder namens het OJCM. Formeel heeft PRoMO deze positie tot aan de afronding van dat projectdeel behouden; de feitelijke werkzaamheden zijn echter in 2019 en 2020 geheel verlegd van het OJCM en ProMO naar GIS. Tegelijkertijd bleek het Ministerie van Justitie en Veiligheid in 2020 bereid om financieel bij te dragen aan de *follow-up*.

Doelen voor 2017-2020

- De ontwikkeling van de methode Bruggenbouwen

Resultaten eind 2020

- De training en opbouw van een team Bruggenbouwen in twee plaatsen
- Een handreiking Bruggenbouwen

Doelen voor 2020-2021

- De begeleiding van de bestaande teams
- De opbouw van nieuwe teams

Resultaten eind 2021

- Getrainde en actieve teams Bruggenbouwen in 5 -10 plaatsen in Nederland

Financiers

- Protestantse Kerk in Nederland (Kerk en Wereld)
- Het Platform Levensbeschouwing in Kleurrijk Fryslân
- Gemeente Gouda
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Ministerie van Justitie & Veiligheid (alleen deel 2020-2021)

Het project 2017-2020 is tot tevredenheid van zowel het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid formeel afgerond. Naast het reeds bestaande team in Enschede zijn er nu ook teams in Leeuwarden en Gouda. De laatste trainingsbijeenkomst te Gouda moest helaas uitgesteld worden naar 2021. Het project is uitvoerig geëvalueerd tijdens een bijeenkomst op 24 juni 2020 van vertegenwoordigers van de drie teams, enkele trainers, bestuursleden en adviseurs. Tijdens diezelfde bijeenkomst is ook de handreiking in concept besproken. De Handreiking is later beschikbaar gesteld aan het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en vervolgens gepubliceerd (<https://geloveninsamenleven.nl/wp-content/uploads/2020/11/201102-HANDREIKING-BRUGGENBOUWEN-def.pdf>).

Het project 2020-2021 is bedoeld om follow up te geven aan het een en ander. Het gaat hierbij zowel om de begeleiding van en de uitwisseling tussen de bestaande teams als om de acquisitie van nieuwe trainingen. Tijdens de genoemde bijeenkomst van 24 juni 2020 bleek de behoefte aan uitwisseling van ervaringen en ideeën groot te zijn. Deze bijeenkomst krijgt zeker een vervolg. Tegelijkertijd blijken de bestaande teams ook behoefte te hebben aan begeleiding vanuit GIS: positionering, strategie en agenda. GIS heeft deze in 2029 zowel in Enschede als in Leeuwarden geboden.

De acquisitie van nieuwe trainingen heeft zich in 2020 beperkt tot verkennende gesprekken in Friesland en Twente. Deze hebben geen van beide geleid tot harde afspraken, mede omdat de *lock down* als een onzekere beperking wordt ervaren. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft GIS nu ook geïntroduceerd bij het kennis- en trainingscentrum Movisie dat zich o.a. richt op gemeente-ambtenaren.

2. Plannen voor de toekomst

De bovengenoemde projecten lopen aan het einde van 2021 af. De verkenning naar de bestaande samenwerking op lokaal niveau en de lokale behoeften van ondersteuning vanuit GIS kan de basis leggen voor een nieuw project. De indruk tot nu toe is dat de bestaande lokale samenwerking – enkele uitzonderingen daargelaten – weinig enthousiasme uitstraalt. Zeker de kerken en moskeeën hebben elk hun eigen uitdagingen die alle aandacht vragen; de mensen die de samenwerking in het verleden droegen zijn op leeftijd zonder dat hun opvolgers klaar staan. Dat alles komt niet in mindering op het belang van die lokale samenwerking of op de toegevoegde waarde van GIS. Wel ligt het minder voor de hand om in te zetten op de aansluiting bij die bestaande samenwerking. De voorlopige conclusie is dat GIS meer moet inzetten op eenvoudige en laagdrempelige instapmodellen voor lokale contactmomenten. Een volgende stap kan dan een vorm van samenwerking zijn: ontmoetingen rond gezamenlijke thema's (zoals geloofsopvoeding) of uitdagingen (zoals groene kerk/moskee).

Parallel aan dit basis aanbod, kunnen ook gerichte projecten uitgezet worden.

- Training en vorming van een team Bruggebouwen
- Gesprekken met bewoners van AZC's rond vrijheid van godsdienst
- Samenwerking tussen penningmeesters van moskeeën en kerken.

GIS heeft in 2020 gesprekken gevoerd met mensen van het COA. De inzet was om samen goede gesprekken te organiseren tussen bewoners van AZC's en mensen van omliggende gebedshuizen over artikel 1 van de Nederlandse grondwet, met name de vrijheid van godsdienst. Er ligt een principe akkoord en een concreet plan van aanpak. Plaatselijke gebedshuizen kunnen hier bij wijze van spreken zo instappen. COA heeft GIS voor 2020 een startsubsidie gegeven. We zijn nu in afwachting van het moment dat fysieke ontmoetingen weer toegestaan zijn.

Het jaar 2020 was ook het jaar van de *Parlementaire ondervragingscommissie ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen* (POCOB). Heel Nederland was getuige van de ondervraging van deskundigen en onder andere moskeebestuurders over de invloed van buitenlandse financiers op het beleid van de moskeeën en op de houding en gedrag van moslims in Nederland. De commissie stelde een rapport samen, het kabinet schreef een reactie en het kamerdebat vond begin januari 2021 plaats. Een van de thema's betrof het feit dat de financiën van moskeeën in de ogen van buitenstaanders weinig transparant zijn. Dat leidt tot wantrouwen, geruchten en (veelal valse) verdachtmakingen. Een optie is om de boekhoudingen van moskeeën te laten voldoen aan de ANBI criteria. De penningmeesters moskeeën kunnen wellicht wat leren van die van de kerken en synagogen. GIS heeft in 2020 in samenwerking met het *Contactorgaan Moslims en Overheid* (CMO) en het *Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid* plannen ontwikkeld om dit op te pakken. De verwachting is dat GIS in 2021 een verkenning naar het draagvlak en de behoeften zal uitvoeren.

Publiciteit

Geloven in Samenleven beschikt bij de oprichting over een website (www.geloveninsamenleven.nl) en een facebook account (<https://www.facebook.com/Geloven-in-Samenleven-875084489178797/>). De website is in 2020 met behulp van ISI Media (<https://www.isimedia.nl/>) geheel vernieuwd. Daarbij is het accent meer gelegd op dat wat *Geloven in Samenleven* kan toevoegen aan de lokale interreligieuze samenwerking rond maatschappelijke vragen (diapaxis). De interreligieuze dialoog – hoe belangrijk ook – is geen kerntaak van *Geloven in Samenleven*.

Tegelijkertijd moet ook geconstateerd worden dat het aantal aanmeldingen voor de nieuwsbrief – een indicatie voor de omvang van ons netwerk – niet is gegroeid. Ten dele is dat een gevolg van het noodgedwongen schrappen van netwerkbijeenkomsten, die gezien werden als opmaat voor de groei van het netwerk. Ten dele speelt ook mee dat *Geloven in Samenleven* bewust heeft gekozen om niet in de frontlinie van publieke – laat staan politieke – debatten te staan. De facebookpagina heeft vooral een rol om de ruim 100 ‘volgers’ te attenderen op nieuwe berichten op de website.

De website biedt de basis informatie over GIS. Op de nieuwspagina staan de activiteiten en publicaties. In 2020 lag het accent op het Handboek Bruggenbouwen, de aankondiging en het verslag van de virtuele ontmoeting *Over de drempel* op 10 december en de samenvatting van de eerste verkenning van de lokale samenwerking tussen moskeeën en kerken.

In 2020 zijn twee nieuwsbrieven uitgebracht (april en augustus).

Organisatie

De grootste verandering in 2020 was de aanstelling van een coördinator (80%) voor minimaal de periode van 1 maart 2020 tot 1 maart 2021. Het bestuur kon daartoe begin 2020 toe besluiten, gegeven de financiële positie van de stichting. In het verlengde hiervan werd een kantoor voor de salarisadministratie ingeschakeld (Visser & Visser), inclusief de noodzakelijke verzekeringen etc.

In het verlengde van de aanstelling van de coördinator vormde zich ook een (informeel) uitvoerend team van GIS: Jan Post Hospers (secretaris bestuur), Daniëlle Leder (adviseur), Ebubekir Öztüre (adviseur) en David Renkema (coördinator). Het team vergaderde bijna maandelijks, meestal digitaal (zoom).

Het bestuur kwam uiteindelijk drie maal bijeen:

- 23 januari 2020 – begroting 2020, benoeming coördinator, besluit nieuwe website en lopende zaken m.b.t. projecten (ISN kantoor Den Haag)
- 20 augustus 2020 – Evaluatie/handreiking bruggenbouwen, plannen/begroting 2021 en bijeenkomsten najaar 2020 (Ulu moskee Utrecht)
- 2 december 2020 – Begroting en projecten 2021, verkenning lokale samenwerking, project financiële transparantie (zoom)

De vergadering van 19 maart 2020 moest vanwege de lock down afgezegd worden. Het belangrijkste punt (Jaarverslag 2020) werd via de mail afgehandeld en op 20 augustus formeel bekrachtigd.

De coördinator informeerde het bestuur (bijna) maandelijks via een zogenoemde ‘stand van zaken’, zodat de bestuursleden inzage kregen in de voortgang van de werkzaamheden en de keuzes die gaandeweg gemaakt werden.

Financiën

De stichting begon het jaar met een kapitaal van € 19.490. Eind januari 2020 was de stichting min of meer zeker van projectbijdragen van de Protestantse Kerk (€ 13.000 voor 2020) en het Ministerie van Justitie en Veiligheid (€ 60.000 voor 2020 en 2021, waarvan € 48.000 al was overgemaakt). Tenslotte lag er een toezegging van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van ruim € 32.000. Dit laatste bedrag was niet opgenomen in de begroting. Wel was in de begroting al rekening gehouden met een bijdrage van UMMON van € 4.000. Deze gegevens waren voor het bestuur toereikend om de coördinator een tijdelijke arbeidsovereenkomst aan te bieden. Daarbij is het risico genomen om de bijdrage van J&V voor 80% toe te rekenen aan het boekjaar 2020, in de verwachting dat de moskeekoepel ISN in de loop van het jaar alsnog zou besluiten om de gevraagde € 12.000 toe te kennen.

Uit de jaarrekening 2020 blijkt dat:

- UMMON € 3.000 heeft overgemaakt aan GIS
- ISN nog geen bijdrage heeft overgemaakt; wel is een mondeling toezegging gedaan van in totaal € 12.000 (2020 en 2021). Deze is nog niet in de exploitatie opgenomen.
- De bijdrage van SZW is binnengekomen, ruim € 32.000. Deze is ten dele ingezet voor de exploitatie in 2020; het resterende deel (€ 15.015) is gereserveerd voor toekomstige projecten.
- De Konferentie Nederlandse Religieuzen (PIN) € 10.000 heeft toegekend en uitgekeerd voor 2020.
- Kerk en Wereld heeft € 5.000 toegekend voor het project netwerkopbouw 2020; in de exploitatierekening hebben we alleen het uitbetaalde schot opgenomen (€ 3.750); in het projectverslag is uitgaan van de veronderstelling dat ook het resterende deel (€ 1.250) zal worden overgemaakt.
- Kerk en Wereld heeft in 2017 € 5.000 toegekend voor het project Bruggenbouwen, waarvan ook een voorschot van € 3.750 is overgemaakt. Na afronding dit project ontving GIS de resterende € 1.250.
- COA ruim € 10.000 heeft toegekend voor het nieuwe project Artikel 1
- De gemeente Gouda € 5.000 heeft overgemaakt voor de training Bruggenbouwen.

Aan de kostenzijde vallen enkele meevallers te noteren, vooral als gevolg van de pandemie: minder activiteitenkosten, minder vrijwilligersvergoedingen, minder vergaderkosten en minder reiskostenvergoedingen.

De exploitatie sluit met een tekort van € 9.843 die geheel ten laste is gebracht van het kapitaal. We nemen twee reserves het nieuwe jaar mee in, te weten de reeds genoemde € 15.015 (nieuwe projecten) en de onderbesteding (t.o.v. de begroting) van de projectsubsidie van het ministerie van Justitie en Veiligheid: € 28.550. Voor 2021 is GIS zeker van de toegekende projectsubsidies van de Protestantse Kerk in Nederland (€ 10.000) en het andere deel van de toegekende projectsubsidie van het ministerie J&V (€ 12.000). Een aantal andere aanvragen lopen nog.

Bijlage 1: Financiële gegevens

Exploitatierkening 2020					
		Realisatie		Vastgestelde begroting	
KOSTEN					
BESTUUR		€ 2.444,83			€ 7.000
ONTWIKKELING NIEUWE PROJECTEN		€ 681,29			€ 0
WEBSITE		€ 3.254,79			€ 3.553
COÖRDINATOR		€ 68.332,54			€ 67.000
PROJECTEN (exclusief toegerekende indirecte kosten)		€ 13.924,35			€ 19.900
TOTAAL		€ 88.637,80			€ 97.453
BATEN					
	COA project	€ 10.425,00		€ 0	
	Netwerkproject	€ 34.450,00		€ 41.000	
	Bruggenbouwproject	€ 31.510,00		€ 24.000	
	OJCM	€ 2.400,00	PM		
	EXPLOITATIESALDO (NEGATIEF)	€ 9.852,80		€ 32.453	
TOTAAL		€ 88.637,80			€ 97.453

Balans per 31 december 2020						
		1-1-2020	31-12-2020		1-1-2020	31-12-2020
	ACTIVA			PASSIVA		
	Liquidemiddelen	€ 18.328	€ 53.167	Kapitaal	€ 19.490	€ 9.647
	Nog te ontvangen	€ 5.500	€ 10.425	Nog te betalen	€ 4.338	€ 10.380
	Reservering toekomstige projecten					€ 15.015
	Vooruitontvangen projectsubsidie J&V					€ 28.550
	TOTAAL	€ 23.828	€ 63.592	TOTAAL	€ 23.828	€ 63.592

Het negatieve exploitatiesaldo is in mindering gebracht op het kapitaal. Een meer uitgebreid exploitatieoverzicht is voor belanghebbenden beschikbaar. De diverse subsidiegevers ontvangen een specifieke verantwoording over de ter beschikking gestelde middelen.

Bijlage 2 Organisatie

Mensen

Het bestuur van de stichting is per 31 december 2020 als volgt samengesteld:

- Voorzitter: dhr. Rasit Bal
- Secretaris: dhr. Jan Post Hospers
- Penningmeester: dhr. Johan de Ruiter
- Lid: mevr. Mirjam Ateş-Snijdewind

De adviseurs zijn min of meer verbonden met het Overlegorgaan Joden, Christenen en Moslims en vormen ook de gestalte van de organische band tussen beide.

- Mw. Hanneke Gelderblom – Lankhout (Joods)
- Dhr. Ebubekir Oztüre (Islamitisch)
- Mw. Daniëlle Leder (Christelijk)

Coördinator

- David Renkema

De regionale contactpersonen:

- Evert Jan Hefting
- Nasr Errabhi
- Itse de Boer
- Ayhan Aktas
- Chris Dees

De webmasters:

- David Renkema
- ISI Media

Afscheid

- Jan Post Hospers nam als gevolg van zijn pensionering afscheid als adviseur van GIS
- Wim van Dommelen legde zijn taken als contactpersoon en webmaster neer
- Jan Wessels stopte als webmaster

Het GIS bestuur bedankt hen voor hun grote betrokkenheid en inzet gedurende vele jaren voor Geloven in Samenleven. Jan Post Hospers blijft betrokken, nu als secretaris van het bestuur. Deze betrokkenheid is begin 2021 wreed afgebroken door zijn overlijden (<https://geloveninsamenleven.nl/2021/02/16/jan-evert-post-hospers-30-november-1953-8-februari-2021/>)

Documenten

- Statuten van de stichting d.d. 16 mei 2019
- Het goede bij elkaar versterken' Beleidsplan 2020 tot en met 2023, vastgesteld d.d. 10 oktober 2019
- Organisatie handboek, vastgesteld d.d. 10 oktober 2019
- Netwerk Geloven in Samenleven (GIS). Opbouw lerend netwerk van lokale samenwerking tussen moskeeën en kerken 2020-2021 (geactualiseerd in 2020)
- Handreiking bij demonstraties voor het Team Bruggen Bouwen Enschede op basis van ervaringen die zijn opgedaan rond anti-islamitische demonstraties en provocaties, september 2019
- Handreiking Bruggenbouwen (2020)
- Flyer Geloven in Samenleven (geactualiseerd), oktober 2019)
- Flyer Voorlichting, oktober 2019